

RETTENS DOM (Anden Afdeling)
27. november 1997^{*}

I sag T-224/95,

Roger Tremblay, Vernantes (Frankrig),

Harry Kestenberg, Saint-André-Les-Vergers (Frankrig),

og

Syndicat des exploitants de lieux de loisirs (SELL), en fransk sammenslutning,
Paris,

ved advokat Jean-Claude Fourgoux, Paris, og med valgt adresse i Luxembourg hos
advokat Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon,

sagsøgere,

støttet af

Music User's Council of Europe (MUCE), en engelsk forening, Uxbridge (Det
Forenede Kongerige), ved advokat Jean-Louis Fourgoux, Paris, og med valgt
adresse i Luxembourg hos advokat Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon,

^{*} Processprog: fransk.

og

Associazione italiana imprenditori locali da ballo (SILB), en italiensk sammenlutning, Rom, ved advokat Jean-Claude Fourgoux, Paris, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon,

intervenienter,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Giuliano Marengo og Guy Charrier, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionen, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kircheng,

sagsøgt,

støttet af

Den Franske Republik ved kontorchef Karen Rispal-Bellanger og fuldmægtig Jean-Marc Belorgey, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Frankrigs Ambassade, 8 b, boulevard Joseph II,

intervenient,

hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 13. oktober 1995 om at afvise de klager, der blev indgivet den 4. februar 1986 af bl.a. Roger Tremblay og Harry Kestenbergt i henhold til artikel 3, stk. 2, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81), for så vidt angår klagepunktet om, at ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater har delt

markedet imellem sig og således skabt en fuldstændig afskærmning af de nationale markeder, dels om, at det pålægges Kommissionen at foretage de nødvendige undersøgelser med henblik på at godtgøre den påståede aftale,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. W. Bellamy, og dommerne A. Kalogeropoulos og J. D. Cooke,

justitssekretær: fuldmægtig A. Mair,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 29. maj 1997,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Den 4. februar 1986 indgav en sammenslutning af diskoteksindehavere ved navn BEMIM (Bureau européen des médias de l'industrie musicale), som Roger Tremblay og Harry Kestenberg, der er selvstændige diskoteksindehavere, dengang var medlem af, i medfør af artikel 3, stk. 2, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og

86 (EFT 1959-1962, s. 81, herefter »forordning nr. 17«), en begæring til Kommissionen om at få fastslået nogle overtrædelser af EØF-traktatens artikel 85 og 86. Overtrædelserne hævdedes at være begået af Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (herefter »SACEM«), som er det franske selskab, der administrerer ophavsrettigheder til musikværker. Kommissionen modtog i øvrigt lignende klager fra andre klagerere i perioden fra 1979 til 1988.

- 2 Den nævnte klage af 4. februar 1986 indeholdt i det væsentlige følgende klagepunkter. Det første gik ud på, at der var sket en tilsidesættelse af traktatens artikel 85, stk. 1, idet ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater havde delt markedet imellem sig — og således skabt en fuldstændig afskærmning af de nationale markeder — ved at indgå gensidige repræsentationskontrakter, hvorefter ophavsretsselskaberne ikke har ret til at kontrahere direkte med brugere, der har hjemsted i en anden medlemsstat. De to andre klagepunkter gik ud på, at der forelå en tilsidesættelse af traktatens artikel 86, idet SACEM dels opkrævede for høje og diskriminerende afgifter, dels nægtede at lade de franske diskoteker erhverve brugsretten til det udenlandske repertoire alene.

- 3 På baggrund af de modtagne klager iværksatte Kommissionen nogle undersøgelser, idet den fremsatte begæring om oplysninger i medfør af artikel 11 i forordning nr. 17.

- 4 Behandlingen af klagerne blev stillet i bero, efter at Cour d'appel d'Aix-en-Provence, Cour d'appel de Poitiers og Tribunal de grande instance de Poitiers fra december 1987 til august 1988 havde indgivet anmodninger om præjudicielle afgørelser til Domstolen, hvorved der under henvisning til traktatens artikel 85 og 86 bl.a. blev rejst spørgsmål om størrelsen af de af SACEM opkrævede afgifter, indgåelsen af gensidige repræsentationskontrakter mellem nationale ophavsretsselskaber og det forhold, at fremførelseskontrakterne mellem SACEM og de franske diskoteker skulle omfatte hele repertoiret. I sine domme af 13. juli 1989 (henholdsvis sag 395/87, Tournier, Sml. s. 2521, på s. 2580, og forenede sager 110/88, 241/88 og 242/88, Lucazeau m.fl., Sml. s. 2811, på s. 2834) fastslog Domstolen bl.a., at »EØF-traktatens artikel 85 skal fortolkes således, at den forbyder enhver form for

samordnet praksis mellem nationale ophavsretsselskaber i medlemsstaterne, som kan have til formål eller til følge, at det enkelte selskab nægter brugere, der er etableret i en anden medlemsstat, direkte adgang til sit repertoire. Det tilkommer de nationale retsinstanser at afgøre, om der faktisk har fundet en sådan samordning sted mellem de pågældende ophavsretsselskaber«.

- 5 Efter afsigelsen af disse domme genoptog Kommissionen sine undersøgelser, særlig for så vidt angår forskellene mellem de afgifter, der anvendes af de forskellige ophavsretsselskaber inden for Fællesskabet. Resultaterne af Kommissionens undersøgelse blev fremlagt i en rapport af 7. november 1991.
- 6 Den 18. december 1991 blev der på vegne af bl.a. Roger Tremblay, Harry Kestenberg og BEMIM sendt en skrivelse til Kommissionen, hvori denne i henhold til EØF-traktatens artikel 175 blev opfordret til at tage stilling til klagerne.
- 7 Den 20. januar 1992 tilstillede Kommissionen BEMIM en underretning i henhold til artikel 6 i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (EFT 1963-1964, s. 42, herefter »forordning nr. 99/63«). I denne skrivelse anførte Kommissionen, at den på baggrund af subsidiaritetsprincippet og princippet om decentralisering ikke fandt, at de i klagerne tilvejebragte oplysninger kunne give grundlag for at tage klagerne til følge, da der ikke var nogen interesse for Fællesskabet, fordi de kritiserede former for praksis i det væsentlige kun havde betydning på nationalt plan, og da der allerede var anlagt sag ved flere franske domstole.
- 8 Den 20. marts 1992 fremsatte sagsøgernes advokat nogle bemærkninger til skrivelser af 20. januar 1992, idet han anmodede Kommissionen om at fortsætte sin undersøgelse og sende en meddelelse om klagepunkter.

- 9 Ved skrivelse af 12. november 1992 meddelte konkurrencekommissæren klagerne, at den begæring om konstatering af overtrædelser af traktatens artikel 85 og 86, som de havde indgivet, blev endelig afvist.
- 10 Den 11. januar 1993 blev der anlagt annullationssøgsmål ved Retten til prøvelse af beslutningen af 12. november 1992.
- 11 Ved dom af 24. januar 1995 (sag T-5/93, Tremblay m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 188, herefter »Tremblay I-dommen«) annullerede Retten (Anden Afdeling) beslutningen af 12. november 1992 på grund af en tilsidesættelse af traktatens artikel 190, for så vidt som Kommissionen herved afviste sagsøgernes klagepunkt om en opdeling af markedet som følge af en påstået aftale mellem SACEM og ophavsretsselskaberne i de andre medlemsstater, idet Kommissionen i øvrigt blev frifundet.
- 12 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 24. marts 1995 iværksatte Roger Tremblay, Harry Kestenberg og Syndicat des exploitants de lieux de loisirs (herefter »SELL«) appel med påstand om ophævelse af Rettens dom, for så vidt som Kommissionen herved blev frifundet i relation til den del af beslutningen af 12. november 1992, hvori klagepunkterne om en tilsidesættelse af traktatens artikel 86 afvises.
- 13 På baggrund af Tremblay I-dommen tilstillede Kommissionen den 23. juni 1995 sagsøgernes advokat en meddelelse i henhold til artikel 6 i forordning nr. 99/63 (herefter »artikel 6-skrivelsen«).
- 14 I skrivelsen henviste Kommissionen indledningsvis til, at Retten i den nævnte dom havde fundet, at begrundelsen for beslutningen af 12. november 1992 ikke havde givet sagsøgerne mulighed for at gøre sig bekendt med grundlaget for afvisningen

af deres klage, for så vidt som denne vedrørte en påstået opdeling af markedet som følge af de gensidige repræsentationskontrakter mellem ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater.

- 15 I afsnittet »Retlig bedømmelse« i artikel 6-skrivelsen redegjorde Kommissionen først for de resultater, Domstolen nåede frem til i de ovennævnte domme i sagerne *Tournier* og *Lucazeau m.fl.*, for så vidt angår spørgsmålene om de nationale ophavsretsselskabers opbygning af et net af gensidige repræsentationskontrakter og den praksis, selskaberne følger ved kollektivt at nægte brugere af musik, der er etableret i andre medlemsstater, direkte adgang til selskabernes respektive repertoier.
- 16 Kommissionen henviste i denne forbindelse til, at Domstolen i de nævnte domme havde udtalt, at gensidige repræsentationskontrakter, der indfører en eneret i den forstand, at selskaberne forpligter sig til ikke at give brugere af indspillede musikværker, der er etableret i udlandet, direkte adgang til deres repertoier, kan være omfattet af traktatens artikel 85, stk. 1. Den tilføjede dog, at eftersom eneretsklausulerne i de gensidige repræsentationskontrakter var blevet ophævet, uden at det havde medført en ændring af ophavsretsselskabernes praksis med at nægte at overlade deres repertoier til et andet selskab end det, der er etableret på det pågældende område, havde Domstolen dernæst undersøgt, om selskaberne ikke reelt havde opretholdt deres eneret gennem en samordnet praksis. Kommissionen anførte i denne forbindelse, at Domstolen ganske vist havde bemærket, at en samordning mellem nationale ophavsretsselskaber, som måtte have til følge, at udenlandske brugere konsekvent nægtes direkte adgang til repertoierne, må antages at være en konkurrencebegrænsende samordnet praksis, som kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, men at den dog også havde understreget, at en sådan samordning ikke kan antages at foreligge, såfremt den parallelle adfærd kan forklares ud fra andre hensyn end en samordning. Kommissionen henviste til, at dette ifølge Domstolen »kunne være tilfældet, hvis ophavsretsselskaberne i de øvrige medlemsstater — såfremt der var direkte adgang til deres repertoier — var forpligtet til at opbygge deres egen forvaltnings- og kontrolordning på en anden medlemsstats område«.

- 17 På grundlag af disse principper anførte Kommissionen dernæst i skrivelsen, at den fortsat var af den opfattelse, at selv om der måtte konstateres en vis parallel adfærd i forbindelse med de forskellige medlemsstaters ophavsretsselskabers afslag på de anmodninger om direkte adgang til deres repertoarer, der fremsættes af diskotekerne i andre medlemsstater, skyldes denne parallelle adfærd blot, at de forskellige ophavsretsselskaber er i lignende situationer. Kommissionen henviste i denne forbindelse til generaladvokat Jacobs' forslag til afgørelse i ovennævnte Tournier-sag og i sagen Lucazeau m.fl. (Sml. 1989, s. 2536), hvori han understregede, at markedet for ophavsrettigheder er usædvanligt og kun kan beskyttes effektivt gennem en permanent kontrol og forvaltning inden for de nationale områder. Kommissionen bemærkede i denne forbindelse, at ethvert ophavsretsselskab, der ønsker at drive virksomhed på et andet område end dets eget, måtte oprette en administration, som kunne forhandle kontrakter med kunder, kontrollere de forhold, der er grundlag for afgiftsberegningen, overvåge anvendelsen af dets repertoire og træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige i tilfælde af krænkelse af dets ophavsrettigheder, hvorfor hvert selskab vil kunne lade sit repertoire forvalte billigere og mere effektivt ved at lade det administrere af det selskab, der allerede er etableret på det pågældende område.
- 18 Under henvisning til Domstolens dom af 31. marts 1993 i sagen Ahlström Osa-keyhtiö m.fl., »cellulosedommen« (forenede sager C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 og C-125/85 — C-129/85, Sml. I, s. 1307), anførte Kommissionen endvidere, at en samordnet praksis ikke er den eneste sandsynlige forklaring på ophavsretsselskabernes anfægtede adfærd, idet selskaberne ifølge Kommissionen ikke har nogen interesse i at benytte en anden metode end at overlade forvaltningen til det selskab, der er etableret på det pågældende område.
- 19 Kommissionen konkluderede på den baggrund:

»... da Kommissionen ikke har modtaget andre klager eller fra Deres side modtaget beviser eller konkrete holdepunkter for, at der foreligger en sådan samordnet praksis, og da Kommissionen ikke selv har kunnet tilvejebringe sådanne holdepunkter, kan den ikke antage, at den pågældende parallelle adfærd skyldes en aftale eller en samordnet praksis mellem ophavsretsselskaberne«.

20 Afsnittet »Konklusion« i skrivelsen af 23. juni 1995 lyder således:

»Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at den del af klagerne fra Roger Tremblay, François Lucazeau og Harry Kestenberg, der vedrører en påstået opdeling af de nationale markeder for ophavsrettigheder til musik som følge af en aftale eller en samordnet praksis mellem ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater, ikke er berettiget.

Kommissionen skal derfor i overensstemmelse med artikel 6 i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 meddele Dem, at den har til hensigt at afvise denne del af klagerne fra Roger Tremblay, François Lucazeau og Harry Kestenberg officielt.«

21 Den 24. juli 1995 fremsendte sagsøgernes advokat på vegne af Roger Tremblay og Harry Kestenberg nogle bemærkninger til meddelelsen af 23. juni 1995, idet han nærmere gjorde gældende, at Kommissionen i artikel 6-skrivelsen »blot anførte, at den ikke havde kunnet tilvejebringe nogen konkrete holdepunkter for en samordnet praksis, uden at påvise, at den havde søgt efter sådanne holdepunkter«, og at den »ikke godtgjorde, at den havde foretaget en sådan undersøgelse, som dommen fra Retten i Første Instans burde have foranlediget den til«. Under påberåbelse af, at der er sket en samordning mellem de nationale ophavsretsselskaber med henblik på en opdeling af markedet gennem indgåelse af gensidige repræsentationskontrakter, og at der foreligger en aftale mellem de samme selskaber med det formål at fastholde priserne på et højt niveau, gav sagsøgernes advokat udtryk for, at de grunde, Kommissionen havde angivet for at afvise klagen for så vidt angår klagepunktet om en aftale, derfor var irrelevante, og han anmodede Kommissionen om enten at fortsætte undersøgelsen eller at stille sagen i bero, indtil Domstolen havde truffet afgørelse i appelsagen til prøvelse af Tremblay I-dommen.

22 Ved skrivelse af 13. oktober 1995, underskrevet af konkurrencekommissæren, blev det meddelt Roger Tremblay og Harry Kestenberg, at de klager, de havde indgivet den 4. februar 1986, blev endelig afvist.

- 23 I skrivelsen af 13. oktober 1995 anførte Kommissionen, at der af de grunde, der allerede var redegjort for i artikel 6-skrivelsen af 23. juni 1995, ikke var tilstrækkeligt grundlag for at tage klagerne til følge, og at de bemærkninger, klagerne havde fremsat i skrivelsen af 24. juli 1995, ikke indeholdt nogen nye faktiske eller retlige oplysninger, der kunne ændre herved. Kommissionen bemærkede bl.a., at den i den pågældende skrivelse ikke alene var blevet opfordret til at bevise, at der findes en aftale bestående i en opdeling af markedet mellem ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater gennem indgåelse af gensidige repræsentationskontrakter, men også at der findes en anden aftale mellem de samme selskaber, der har til formål at fastholde priserne for musikken på et højt niveau.
- 24 For så vidt angår den første påståede aftale henviste Kommissionen til de grunde, den allerede havde redegjort for i artikel 6-skrivelsen. Med hensyn til den anden påståede aftale gjorde Kommissionen indledningsvis under henvisning til Tremblay I-dommen gældende, at dette klagepunkt ikke var blevet fremsat i klagen, men udelukkende i de bemærkninger, klagerne fremkom med den 20. marts 1992 som svar på den tidligere artikel 6-skrivelse af 20. januar 1992. Den konkluderede på den baggrund, at den ikke havde pligt til at tage stilling til dette klagepunkt, og henviste til, at Retten i sin dom ikke havde undersøgt denne del af beslutningen. Den understregede dog, at de grunde, den allerede havde angivet i punkt 12 i beslutningen af 12. november 1992, fortsat var gyldige, nemlig at det ganske vist ikke kan udelukkes, at der forligger en aftale eller en samordnet praksis mellem ophavsretsselskaberne inden for Groupement européen des sociétés d'auteurs et de compositeurs (herefter »GESAC«) — selv om det ikke har kunnet bevises — men at en sådan aftale eller samordnet praksis ikke kan tillægges bestemte virkninger med hensyn til afgiftssatserne, da visse af disse er faldet og andre steget siden afsigelsen af ovennævnte domme i Tournier-sagen og i sagen Lucazeau m.fl., og da afgifterne navnlig fortsat udviser store indbyrdes forskelle.

Retsforhandlinger

- 25 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 13. december 1995 har sagsøgerne anlagt nærværende sag.

- 26 Ved skrivelse indleveret til Rettens Justitskontor den 28. maj 1996 har Den Franske Republik anmodet om tilladelse til at intervenere til støtte for sagsøgtes påstande. Ved kendelse af 2. juli 1996 har formanden for Rettens Anden Udvidede Afdeling taget denne begæring til følge. Sagsøgerne har ikke efter indgivelsen af Den Franske Republiks skriftlige indlæg fremsat bemærkninger hertil inden for den fastsatte frist.
- 27 Ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 30. maj 1996 har foreningen Music User's Council of Europe (herefter »MUCE«) anmodet om tilladelse til at intervenere til støtte for sagsøgernes påstande. Ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 3. juni 1996 har Associazione italiana imprenditori locali da ballo (herefter »SILB«) ligeledes anmodet om tilladelse til at intervenere til støtte for sagsøgernes påstande. Ved kendelser af 9. oktober 1996 har formanden for Rettens Anden Udvidede Afdeling taget disse interventionsbegæring til følge.
- 28 Ved dom af 24. oktober 1996 har Domstolen forkastet den appel, som Roger Tremblay, Harry Kestenber og SELL iværksatte af Tremblay I-dommen (sag C-91/95 P, Tremblay m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5547).
- 29 Den 6. november 1996 har Rettens plenum i overensstemmelse med artikel 14 og 51 i Rettens procesreglement besluttet at henvise sagen, som oprindelig var tildelt Anden Udvidede Afdeling, til Anden Afdeling.
- 30 Da intervenienterne MUCE og SILB ikke indgav skriftlige indlæg inden for de fastsatte frister, er den skriftlige forhandling afsluttet den 21. november 1996.

- 31 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens mundtlige spørgsmål under det offentlige retsmøde den 29. maj 1997.

Parternes påstande

- 32 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens beslutning af 13. oktober 1995 annulleres, for så vidt som Kommissionen herved afviste klagen.

— Det pålægges følgelig Kommissionen at foretage de nødvendige undersøgelser med henblik på at godtgøre aftalen.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 33 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 34 Den Franske Republik har nedlagt følgende påstand:

— Frifindelse.

Påstanden om, at der gives Kommissionen et påbud

- 35 Sagsøgerne har bl.a. nedlagt påstand om, at det pålægges Kommissionen at foretage de nødvendige undersøgelser med henblik på at godtgøre den påståede aftale.
- 36 Det bemærkes, at Fællesskabets retsinstanser efter fast retspraksis ikke kan rette påbud til institutionerne i forbindelse med den legalitetskontrol, de foretager. Ifølge traktatens artikel 176 påhviler det den institution, som den annullerede retsakt hidrører fra, at træffe de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af en dom i et annullationssøgsmaal (jf. Domstolens dom af 24.6.1986, sag 53/85, AKZO Chemie mod Kommissionen, Sml. s. 1965, præmis 23, og Rettens dom af 13.12.1995, sag T-109/94, Windpark Groothusen mod Kommissionen, Sml. II, s. 3007, præmis 61).
- 37 Sagsøgernes påstande om, at der gives Kommissionen et påbud, kan derfor ikke antages til realitetsbehandling.

Annulationspåstanden

- 38 Sagsøgerne har påberåbt sig tre anbringender. De har for det første gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af traktatens artikel 176, for det andet at den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet, og for det tredje at der er sket en tilsidesættelse af traktaten og magtfordrejning.
- 39 Retten skal først undersøge det andet anbringende om en utilstrækkelig begrundelse og dernæst det første og det tredje anbringende.

Anbringendet om, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet

Parternes argumentation

- 40 Sagsøgerne har for det første anført, at begrundelsen for beslutningen er utilstrækkelig, idet den ikke er baseret på en undersøgelse, som Kommissionen skulle have foretaget. Kommissionen forsøger i den anfægtede beslutning alene at retfærdiggøre ophavsretsselskabernes adfærd ud fra generelle betragtninger, idet den dels foretager en sondring mellem parallel adfærd og aftaler, dels overlader det til de nationale domstole at bedømme samordningen. Sagsøgerne har gjort gældende, at Kommissionen forskanser sig bag ved en henvisning til, at der ikke er fremsendt beviser for en samordnet praksis, og således pålægger klagerne at indhente sådanne oplysninger, selv om Kommissionen råder over mere effektive midler i så henseende og har pligt til at undersøge klagerne med omhu, alvor og grundighed.
- 41 Sagsøgerne finder endvidere, at beslutningen er utilstrækkeligt begrundet, idet Kommissionen alene vurderer de i de gensidige repræsentationskontrakter indeholdte klausuler om ophavsretsselskabernes eneret med hensyn til adgang til de udenlandske repertoarer.
- 42 Endelig har sagsøgerne i relation til afvisningen af klagepunktet om en påstået aftale med henblik på at fastholde afgiftssatserne på et højt niveau anført, at Kommissionen i sin beslutning ordret gentager de grunde, der allerede var angivet i punkt 12 i den oprindelige beslutning af 12. november 1992, på trods af den annullation, Retten traf bestemmelse om ved Tremblay I-dommen. Den pågældende begrundelse er så meget mere utilstrækkelig, som den ikke er forbundet med nogen form for sammenligning af de takster, de forskellige ophavsretsselskaber anvender. Over for Kommissionens argument om, at sagsøgerne ikke kan anfægte denne del af beslutningen, fordi Retten ved Tremblay I-dommen alene annullerede Kommissionens oprindelige beslutning for så vidt angår den manglende begrundelse med

hensyn til afvisningen af klagepunktet om en aftale med henblik på en opdeling af markedet, har sagsøgerne gjort gældende, at den nævnte dom drejer sig om den påståede samordning som helhed, og at der ikke skal sondres mellem dette klagepunkt og klagepunktet om en aftale vedrørende afgiftssatserne.

- 43 Kommissionen har for det første gjort gældende, at sagsøgernes anbringende ikke bør antages til realitetsbehandling, for så vidt angår den del af beslutningen, der vedrører afvisningen af klagepunktet om en aftale mellem ophavsretsselskaberne vedrørende afgiftssatserne. Ifølge Kommissionen annullerede Retten kun Kommissionens oprindelige beslutning, for så vidt som Kommissionen herved afviste klagepunktet om en aftale om opdeling og afskærmning af markedet, eftersom det var det eneste, der blev fremsat i den oprindelige klage, hvorimod påstanden om en anden aftale vedrørende afgiftssatserne blev nævnt for første gang i de bemærkninger, klagerne fremsatte som svar på Kommissionens artikel 6-skrivelse af 20. januar 1992. Kommissionen finder på den baggrund, at den ikke havde pligt til at tage stilling til dette klagepunkt, og at der i mangel af en klage ikke er truffet nogen beslutning på dette punkt.

- 44 Kommissionen har for det andet i relation til afvisningen af klagepunktet om en opdeling af markedet anført, at den i den anfægtede beslutning afviste klagen ud fra en materiel vurdering, idet den fandt, at der ikke var ført bevis for den påståede aftale, hvorimod den ikke — som hævdede af sagsøgerne — også begrundede beslutningen med, at vurderingen af samordningen henhører under de nationale domstole. Kommissionen har dernæst under henvisning til alle de synspunkter, den fremsatte i artikel 6-skrivelsen og i beslutningen, anført, at beslutningen er tilstrækkeligt begrundet, og at Kommissionen, da der ikke var nogen reelle holdpunkter for, at der forelå en aftale, ikke havde pligt til at iværksætte undersøgelser. Kommissionen har i denne forbindelse gjort gældende, at sagsøgerne ikke havde frembragt nogen nye oplysninger i så henseende, f.eks. i deres bemærkninger af 24. juli 1995 til artikel 6-skrivelsen, og at Kommissionens egne konklusioner desuden var i overensstemmelse med det franske Konkurrenceråds bedømmelse.

- 45 Over for sagsøgernes argument om, at der i den omtvistede beslutning alene foretages en vurdering af eneretsklausulerne i de gensidige repræsentationskontrakter, har Kommissionen anført, at den tværtimod undersøgte, hvorledes den gensidige repræsentationsordning i sin helhed fungerer.
- 46 Den Franske Republik har for det første gjort gældende, at sagsøgerne ikke kan anfægte den del af beslutningen, der vedrører afvisningen af klagepunktet om en aftale mellem ophavsretsselskaberne vedrørende afgiftssatserne. Da Retten ikke annullerede Kommissionens oprindelige beslutning på dette punkt, havde Kommissionen, da klagerne på ny påberåbte sig dette klagepunkt i deres bemærkninger til artikel 6-skrivelsen, ikke behøvet at kommentere dette, og den gjorde det alene med henblik på over for klagerne endnu engang at understrege, hvorfor klagepunktet ikke var blevet taget til følge. Under alle omstændigheder anfægter sagsøgerne ikke Kommissionens materielle vurdering, idet de blot — med urette — påberåber sig, at der ikke er foretaget en sammenligning af de afgiftssatser, der anvendes af ophavsretsselskaberne.
- 47 Den Franske Republik har for det andet i relation til afvisningen af klagepunktet om en opdeling af markedet anført, at Kommissionens beslutning er behørigt begrundet. Den har gjort gældende, at artikel 6-skrivelsen og beslutningen om at afvise klagen endeligt er tilstrækkeligt udførlige og baseret på en klar praksis ved Domstolen. Den konklusion, Kommissionen nåede frem til, er desuden blevet tiltrådt af det franske Konkurrenceråd og af den franske Cour de cassation i en dom af 14. maj 1991. Under disse omstændigheder og i betragtning af, at der ikke er ført nogen form for bevis eller foreligger konkrete holdepunkter, der kan svække Kommissionens opfattelse, finder Den Franske Republik, at Kommissionen ikke havde pligt til at iværksætte yderligere undersøgelser.

Rettens bemærkninger

- 48 Det bemærkes, at sagsøgerne inden for rammerne af dette anbringende har gjort gældende, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet, dels for så vidt

angår afvisningen af klagepunktet om en opdeling af markedet som følge af de gensidige repræsentationskontrakter mellem ophavsretsselskaberne, dels for så vidt angår afvisningen af klagepunktet om en aftale mellem disse selskaber med henblik på at fastholde afgiftssatserne på et højt niveau. Eftersom både Kommissionen og Den Franske Republik har gjort gældende, at anbringendet bør afvises fra realitetsbehandling, for så vidt som det er rettet mod den del af beslutningen, hvori sidstnævnte klagepunkt afvises, skal det først undersøges, om sagsøgerne kan anfægte beslutningen på dette punkt.

49 Hertil bemærkes indledningsvis, at det fremgår af fast retspraksis, at en afgørelse, som blot bekræfter en tidligere afgørelse, ikke er nogen anfægtelig retsakt (Domstolens dom af 15.12.1988, forenede sager 166/86 og 220/86, Irish Cement mod Kommissionen, Sml. s. 6473, præmis 16, og af 11.1.1996, sag C-480/93 P, Zunis Holding m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1, præmis 14). En retsakt, som blot bekræfter en tidligere retsakt, kan nemlig ikke give de berørte personer mulighed for at rejse spørgsmålet om den bekræftede retsakts lovlighed på ny (dom af 22.3.1961, forenede sager 42/59 og 49/59, SNUPAT mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 247, org. ref.: Rec. s. 99, på s. 146).

50 Det skal understreges, at Kommissionen i det foreliggende tilfælde allerede havde afvist de omhandlede klager i en beslutning af 12. november 1992 (jf. ovenfor, præmis 9). I Tremblay I-dommen udtalte Retten i relation til spørgsmålet, om Kommissionen havde givet en tilstrækkelig begrundelse for beslutningen, for så vidt som den herved afviste klagepunktet om en samordning i strid med traktatens artikel 85, stk. 1, mellem ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater, at »punkt 12 og 13 i den omtvistede beslutning [indeholdt] begrundelsen for at afvise to klagepunkter, som sagsøgerne fremførte i deres bemærkninger til 'artikel 6-skrivelsen'. Disse klagepunkter vedrørte påståede aftaler dels mellem de nationale ophavsretsselskaber under GESAC med henblik på at harmonisere deres afgifter på det højest mulige niveau, dels mellem SACEM og visse franske sammenslutninger af diskoteksindehavere« (dommens præmis 39).

51 Retten fastslog imidlertid, at begrundelsen for den omtvistede beslutning ikke gav sagsøgerne mulighed for at gøre sig bekendt med grundlaget for afvisningen af

klagerne, for så vidt som disse vedrørte en påstået opdeling af markedet som følge af de gensidige repræsentationskontrakter mellem ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater, og Retten konkluderede på den baggrund, at »Kommissionen på dette punkt ikke [havde] opfyldt sin forpligtelse til at begrunde beslutningen i henhold til traktatens artikel 190« (præmis 40). Retten annullerede derfor kun den omtvistede beslutning, for så vidt som Kommissionen herved afviste klagepunktet om en opdeling af markedet som følge af en påstået aftale mellem ophavsretsselskaberne, som forhindrer de franske diskoteker i at få direkte adgang til disse selskabers repertoire (dommens præmis 49). I øvrigt blev Kommissionen fri-fundet.

- 52 Efter Rettens delvise annullation af beslutningen af 12. november 1992 anfægtede klagerne i deres bemærkninger af 24. juli 1995 til Kommissionens artikel 6-skrivelse af 23. juni 1995 ikke alene det forhold, at Kommissionen agtede at afvise klagepunktet om en opdeling af markedet som følge af de gensidige repræsentationskontrakter, idet de også gentog deres påstand om, at der findes en anden aftale mellem ophavsretsselskaberne »med det formål at fastholde prisen for musikken på et højt niveau«. I den anfægtede beslutning gjorde Kommissionen gældende, at den ikke havde pligt til at tage stilling til dette klagepunkt, som klagerne fremførte på ny, hvorefter den udtrykkeligt henviste til de grunde, der blev angivet i punkt 12 i beslutningen af 12. november 1992, idet den anførte, at den under alle omstændigheder fortsat anså disse grunde for at være gyldige. Retten konstaterer i denne forbindelse, at den anfægtede beslutning ordret gentager de grunde, der allerede var indeholdt i den tidligere beslutning — hvilket sagsøgerne i øvrigt har anerkendt.
- 53 Det skal på denne baggrund bemærkes, at eftersom Retten i Tremblay I-dommen alene annullerede Kommissionens oprindelige beslutning på grund af mangler ved begrundelsen, for så vidt som klagepunktet om en opdeling af markedet som følge af de gensidige repræsentationskontrakter var blevet afvist, men derimod fandt, at beslutningen indeholdt grundene til afvisningen af klagepunktet om en aftale vedrørende afgiftssatserne, havde Kommissionen ikke pligt til i sin nye beslutning at foretage en fornyet undersøgelse af grundene til, at den havde fundet, at sidstnævnte klagepunkt ikke kunne tiltrædes. Kommissionen har ganske vist i medfør af traktatens artikel 176 pligt til at undgå, at den retsakt, der skal erstatte den annullerede retsakt, bliver behæftet med de samme mangler som den, der er konstateret i dommen om annullation (Rettens dom af 2.2.1995, sag T-106/92, Frede-

riksen mod Parlamentet, Sml. Pers. II, s. 99, præmis 32), men det kan ikke kræves af Kommissionen, at den på ny tager stilling til aspekter i beslutningen, der ikke er berørt af dommen om annullation.

- 54 Under disse omstændigheder har Kommissionens svar i skrivelsen af 13. oktober 1995 for så vidt angår afvisningen af klagepunktet om en aftale mellem ophavsretsselskaberne vedrørende afgiftssatserne — som det med rette er gjort gældende af Den Franske Republik — karakter af en beslutning, der blot bekræfter Kommissionens tidligere beslutning af 12. november 1992. I skrivelsen nøjes Kommissionen nemlig med over for klagerne at henvise til — og utvetydigt at fastholde — den begrundelse, der allerede var blevet givet i den første beslutning, som i henhold til Tremblay I-dommen på dette punkt var lovlig.
- 55 Denne vurdering bekræftes desuden af, at de omstændigheder og betingelser, under hvilke Kommissionen afviste klagepunktet om en aftale vedrørende afgiftssatserne, var de samme som forud for vedtagelsen af beslutningen af 12. november 1992. Det eneste konkrete moment, som klagerne i deres skrivelse af 24. juli 1995 til Kommissionen påberåbte sig til støtte for dette klagepunkt, var nemlig baseret på nogle uddrag af udtalelser fra formanden for SACEM og GESAC under en konference om ophavsret den 16. og 17. marts 1992, som en tjenestemand fra Kommissionens Generaldirektorat for Industri (GD III) deltog i. Som anerkendt af sagsøgerne under retsmødet som svar på et spørgsmål fra Retten, må det imidlertid konstateres, at Kommissionen allerede havde kendskab til de pågældende udtalelser, som er nævnt i præmis 92 i Tremblay I-dommen, da den traf beslutningen af 12. november 1992, hvorfor der under alle omstændigheder ikke var tale om en ny faktisk omstændighed i forhold til dem, Kommissionen allerede havde kendskab til ved vedtagelsen af den oprindelige beslutning (jf. i denne forbindelse dommen i sagen Zunis Holding m.fl. mod Kommissionen, præmis 12).
- 56 Da en beslutning, der blot bekræfter en tidligere beslutning, ikke er en anfægtelig retsakt, kan sagsøgerne herefter ikke under nærværende sag anfægte den del af den omtvistede beslutning, der vedrører afvisningen af klagepunktet om en aftale mellem ophavsretsselskaberne vedrørende afgiftssatserne, og herved påberåbe sig en tilsidesættelse af traktatens artikel 190.

- 57 Hvad dernæst angår begrundelsen for den omtvistede beslutning, for så vidt som Kommissionen herved afviser klagepunktet om en opdeling af markedet, bemærkes, at begrundelsespligten i henhold til fast retspraksis består i, at det klart og utvetydigt skal angives, hvilke betragtninger den fællesskabsmyndighed, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, dels således at sagsøgeren kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, for at han kan forsvare sine rettigheder, dels således at Fællesskabets retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret (Domstolens dom af 17.1.1995, sag C-360/92 P, Publishers Association mod Kommissionen, Sml. I, s. 23, præmis 39, Rettens dom af 29.6.1993, sag T-7/92, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 669, præmis 30, og af 9.1.1996, sag T-575/93, Koelman mod Kommissionen, Sml. II, s. 1, præmis 83). Kommissionen er herved ikke i begrundelsen for de beslutninger, den må træffe for at sikre anvendelsen af konkurrencereglerne, forpligtet til at tage stilling til alle de argumenter, som de berørte har påberåbt sig til støtte for deres anmodning, idet den kun behøver at redegøre for de faktiske og retlige betragtninger, der har været afgørende for beslutningens konklusion (jf. f.eks. dommen i sagen Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, præmis 31).
- 58 Retten finder, at sagsøgerne i det foreliggende tilfælde giver en forkert fremstilling af den anfægtede beslutning, når de bl.a. gør gældende, at Kommissionen begrænsede sin undersøgelse til alene at omfatte de eneretsklausuler, der findes i de gensidige repræsentationskontrakter mellem ophavsretsselskaberne i de forskellige medlemsstater.
- 59 Kommissionen gav således navnlig i sin artikel 6-skrivelse, hvortil der udtrykkeligt henvises i den anfægtede beslutning, en udførlig redegørelse for de besvarelser, Domstolen gav i ovennævnte Tournier-sag og i sagen Lucazeau m.fl. med hensyn til spørgsmålet om, hvorledes gensidige repræsentationskontrakter mellem ophavsretsselskaber skal bedømmes i forhold til traktatens artikel 85, stk. 1. Som anført af Kommissionen i den nævnte skrivelse (jf. ovenfor, præmis 16), tog Domstolen i sin vurdering hensyn til, at eneretsklausulerne i de gensidige repræsentationskontrakter var blevet ophævet, uden at det dog havde medført en ændring af ophavsretsselskabernes praksis med at nægte at give udenlandske brugere direkte adgang til deres repertoarer og udelukkende at overlade forvaltningen af deres repertoarer i udlandet til det selskab, der er etableret på det gældende område.

- 60 Kommissionen henviste dernæst klart til, at det i denne forbindelse i henhold til de nævnte domme fra Domstolen måtte antages, at ophavsretsselskabernes parallelle adfærd, som klagerne påberåbte sig, ikke i mangel af beviser herfor i sig selv kunne skabe en formodning for en aftale eller en samordnet praksis mellem disse selskaber, idet der var en rimelig forklaring på den pågældende adfærd, som i det konkrete tilfælde skyldtes, at det inden for rammerne af den bestående ordning for forvaltningen af ophavsrettighederne ikke er i selskabernes interesse at give brugere, der er etableret i andre medlemsstater, direkte adgang til deres repertoire på grund af de udgifter til forvaltning og kontrol, som dette ville medføre.
- 61 Endelig bemærkede Kommissionen i beslutningen, at klagerne ikke i deres bemærkninger i skrivelsen af 24. juli 1995 havde frembragt nye faktiske eller retlige oplysninger, der kunne ændre de betragtninger, der var anlagt i artikel 6-skrivelsen, og den konkluderede på den baggrund, at de former for praksis hos ophavsretsselskaberne, som klagerne havde påberåbt sig, ikke indebar, at der fandtes en aftale eller en samordnet praksis mellem selskaberne i strid med traktatens artikel 85, stk. 1. I modsætning til hvad sagsøgerne har gjort gældende, overlod Kommissionen således ikke undersøgelsen af sagen til de nationale domstole, idet den derimod konkluderede, at der ikke fandtes en aftale i strid med traktatens artikel 85, stk. 1, da der ikke var nogen beviser for en sådan aftale.
- 62 Sagsøgerne har desuden med henblik på at godtgøre, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet, gjort gældende, at Kommissionens behandling af klagen var utilstrækkelig. Sagsøgerne har nærmere kritiseret Kommissionen for ikke at have udnyttet alle de midler, den råder over, til selv at undersøge de anfægtede former for adfærd, alene med den begrundelse at klagerne ikke havde tilstillet Kommissionen beviser eller konkrete holdepunkter for en aftale.
- 63 Sagsøgerne har imidlertid ikke bestridt den manglende beviskraft af de momenter, klagerne påpegede over for Kommissionen, og de har ikke henvist til nogen retlig fejl eller urigtig vurdering, ligesom de i øvrigt under retsmødet har erkendt, at de frembragte beviser hverken var »tilstrækkelige eller afgørende«. Da klagerne ikke

havde frembragt beviser eller tilstrækkelige reelle holdepunkter for, at der fandtes en aftale i strid med traktatens artikel 85, stk. 1, kan det ikke siges, at Kommissionen ikke behandlede klagen tilstrækkelig grundigt, blot fordi den ikke iværksatte yderligere undersøgelser. Det fremgår af fast retspraksis, at Kommissionen, når den modtager en klage i henhold til artikel 3 i forordning nr. 17, ikke har pligt til at behandle klagen, men at den har pligt til at foretage en omhyggelig undersøgelse af de faktiske og retlige omstændigheder, som den klagende part har fremført, med henblik på at undersøge, om de nævnte omstændigheder giver grundlag for at antage, at der foreligger en adfærd, som kan fordreje konkurrencen inden for Fællesskabet og påvirke handelen mellem medlemsstaterne (Domstolens dom af 19.10.1995, sag C-19/93 P, Rendo m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 3319, præmis 27, og Rettens dom af 18.9.1992, sag T-24/90, Automec mod Kommissionen, »Automec II«, Sml. II, s. 2223, præmis 79).

- 64 Ud fra alle disse betragtninger findes Kommissionen at have opfyldt sin forpligtelse til ved afvisningen af en klage klart at angive grundene til, at den omhyggelige undersøgelse af de faktiske og retlige omstændigheder, som den klagende part har fremført, ikke har ført til, at den har indledt en procedure til konstatering af en overtrædelse af traktatens artikel 85 (jf. Domstolens kendelse af 16.9.1997, sag C-59/96 P, Koelman mod Kommissionen, Sml. I, s. 4809, præmis 42, og Rettens dom i sagen Koelman mod Kommissionen, præmis 40).
- 65 Anbringendet om, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet, kan herefter ikke tiltrædes.

Anbringendet om en tilsidesættelse af traktatens artikel 176

Sammenfatning af parternes argumentation

- 66 Sagsøgerne har anført, at Kommissionen ved vedtagelsen af den omtvistede beslutning har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktatens artikel 176.

- 67 De har for det første gjort gældende, at den anfægtede beslutning er i strid med Tremblay I-dommen, for så vidt som Kommissionen efter afsigelsen af denne dom ikke foretog en undersøgelse i overensstemmelse med Rettens krav herom. I dommen fastslog Retten således ifølge sagsøgerne både, at undersøgelsen forud for vedtagelsen af beslutningen var utilstrækkelig, og at begrundelsen for beslutningen var utilstrækkelig. Sagsøgerne har heraf udledt, at Kommissionen for at opfylde dette påbud om at handle, som Retten — i det mindste indirekte — udstedte, skulle udnytte de midler, den råder over, med henblik på at iværksætte yderligere undersøgelser.
- 68 Sagsøgerne har for det andet anfægtet det forhold, at Kommissionen traf den omtvistede beslutning uden at afvente Domstolens afgørelse i appelsagen til prøvelse af Tremblay I-dommen, selv om appelsagen og nærværende sag er indbyrdes afhængige.
- 69 Kommissionen har heroverfor anført, at argumentet om, at den ikke skulle have opfyldt de af Retten stillede krav ved ikke at have foretaget de aktive undersøgelser, som Tremblay I-dommen nødvendiggjorde, hviler på forkerte forudsætninger, idet Retten annullerede den del af den omtvistede beslutning, der vedrører klagepunktet om en opdeling af markedet, på grund af en tilsidesættelse af traktatens artikel 190 og ikke på grund af en retlig fejl. Kommissionen finder, at den anfægtede beslutning, der har samme konklusion som beslutningen af 12. november 1992, men denne gang er begrundet i overensstemmelse med traktatens artikel 190, ikke kan kritiseres.
- 70 Over for sagsøgernes argument om, at Kommissionen burde have afventet Domstolens afgørelse i appelsagen til prøvelse af Tremblay I-dommen, har Kommissionen anført, at genstanden for sagen ved Domstolen og genstanden for nærværende sag er forskellige, idet den af sagsøgerne iværksatte appel kun sigter mod en delvis ophævelse af Tremblay I-dommen, for så vidt som Retten herved ikke annullerede

den del af beslutningen, hvori de andre klagepunkter end klagepunktet om en aftale blev afvist. Kommissionen finder derfor, at den havde pligt til at genoptage behandlingen af den del af klagen, der vedrørte traktatens artikel 85, uden at afvente Domstolens dom.

- 71 Intervenienten Den Franske Republik har gjort gældende, at den del af Tremblay I-dommen, hvorved Retten annullerede Kommissionens oprindelige beslutning, var blevet endelig, idet der ikke blev iværksat appel af denne del af dommen, og at Kommissionen derfor i medfør af traktatens artikel 176 havde pligt til at tage stilling til klagen på dette punkt. Den Franske Republik har endvidere anført, at Kommissionen, selv hvis Tremblay I-dommen var blevet appelleret i sin helhed, havde været berettiget til at træffe en ny beslutning, hvis den skønnede, at den rådede over tilstrækkelige oplysninger hertil, idet en appel ikke har opsættende virkning bortset fra særlige tilfælde, der ikke er relevante i denne sag.

Retten bemærkninger

- 72 Indledningsvis bemærkes, at når Retten annullerer en retsakt fra en institution, har institutionen i henhold til traktatens artikel 176 pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger. I henhold til såvel Domstolens som Rettens praksis skal institutionen for at efterkomme dommen og opfylde den fuldt ud ikke blot tage hensyn til dommens konklusion, men også til de præmisser, som har ført til domskonklusionen, og som danner det fornødne grundlag for denne i den forstand, at de er nødvendige, når det skal afgøres, hvad konklusionen helt præcist går ud på. Det er nemlig disse præmisser, som dels fastslår, nøjagtig hvilken bestemmelse der anses for ulovlig, dels angiver de nøjagtige grunde til den i konklusionen fastslåede ulovlighed, og som den pågældende institution skal tage hensyn til, når den udsteder en anden retsakt i stedet for den, der er blevet annulleret (Domstolens dom af 26.4.1988, forenede sager 97/86, 99/86, 193/86 og 215/86, Asteris m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2181, præmis 27, og Rettens dom i sagen Frederiksen mod Parlamentet, præmis 31).
- 73 I nærværende sag har sagsøgerne for det første påberåbt sig en manglende opfyldelse af Tremblay I-dommen, som efter deres opfattelse indebar et krav om, at Kommissionen skulle foretage en undersøgelse. Det fremgår imidlertid af såvel

domskonklusionen som præmisserne i den nævnte dom, at Retten annullerede Kommissionens tidligere beslutning af 12. november 1992 delvis på grund af en tilsidesættelse af traktatens artikel 190, fordi beslutningen ikke gav sagsøgerne mulighed for at gøre sig bekendt med grundlaget for afvisningen af klagerne, for så vidt som disse vedrørte en opdeling af markedet. Denne konklusion indebar således på ingen måde, at Retten opfordrede Kommissionen til at foretage undersøgelser, og endnu mindre at der blev givet Kommissionen nogen form for påbud om at handle således, hvilket Retten ikke har kompetence til i forbindelse med den legalitetskontrol, den foretager (jf. ovenfor, præmis 36). Da Retten i øvrigt i forbindelse med nærværende sag (jf. ovenfor, præmis 64) har fastslået, at Kommissionen herefter har opfyldt sin forpligtelse i henhold til traktatens artikel 190 til at begrunde beslutningen i relation til klagepunktet om en opdeling af markedet, er argumentet om en manglende opfyldelse af Tremblay I-dommen, og dermed om en tilsidesættelse af traktatens artikel 176, således uden virkning.

- 74 Argumentet om, at Kommissionen burde have afventet Domstolens afgørelse vedrørende den af sagsøgerne iværksatte appel af Tremblay I-dommen, inden den traf den anfægtede beslutning, findes at være irrelevant. Appellen sigtede nemlig kun mod en delvis ophævelse af Tremblay I-dommen, for så vidt som Retten herved frifandt Kommissionen i relation til den del af dennes oprindelige beslutning, der vedrørte klagepunkterne om en tilsidesættelse af traktatens artikel 86 (jf. ovenfor, præmis 12, og Domstolens ovennævnte dom af 24.10.1996 i sagen Tremblay m.fl. mod Kommissionen). Der blev derimod ikke iværksat nogen appel til prøvelse af Tremblay I-dommen, for så vidt som Retten herved annullerede den del af Kommissionens beslutning, der vedrørte afvisningen af klagepunktet om en opdeling af markedet som følge af en påstået aftale mellem ophavsretsselskaberne i strid med traktatens artikel 85. Da Rettens dom således var blevet endelig på dette punkt, var Kommissionen ikke forpligtet til at afvente Domstolens dom, inden den kunne træffe en ny beslutning i så henseende.

- 75 Anbringendet kan herefter ikke tiltrædes.

Det tredje anbringende om en tilsidesættelse af traktaten og om magtfordrejning

Parternes argumentation

- 76 Sagsøgerne er af den opfattelse, at Kommissionens adfærd udgør en tilsidesættelse af traktaten og magtfordrejning. De finder, at Kommissionen ved på trods af deres anmodninger herom bevidst at undlade at behandle sagen eller i hvert fald begrænse sig til »passive« undersøgelser har medvirket til, at den påståede aftale har kunnet opretholdes, og dermed forfulgt andre mål end dem, der er baggrunden for de beføjelser, der er givet den i henhold til traktaten (Domstolens dom af 8.7.1965, forenede sager 3/64 og 4/64, *Chambre syndicale de la sidérurgie française m.fl. mod Den Høje Myndighed*, Sml. 1965-1968, s. 93, org. ref.: Rec. s. 567, af 8.6.1988, sag 135/87, *Vlachou mod Revisionsretten*, Sml. s. 2901, og af 17.1.1992, sag C-107/90 P, *Hochbaum mod Kommissionen*, Sml. I, s. 157). Sagsøgerne har til støtte for dette anbringende henvist til nogle uddrag af udtalelser fra formanden for SACEM og GESAC under en konference om ophavsret, der fandt sted i Madrid den 16. og 17. marts 1992.
- 77 Kommissionen har understreget, at en påstand om magtfordrejning kun kan tages i betragtning, når det på grund af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at den omhandlede retsakt udelukkende eller dog i det mindste overvejende er udstedt for at forfølge andre mål end dem, der er angivet, eller for at omgå en fremgangsmåde, der særligt er fastsat ved traktaten for at imødegå konkrete foreliggende vanskeligheder (Domstolens dom af 5.10.1994, forenede sager C-133/93, C-300/93 og C-362/93, *Crispoltoni m.fl.*, Sml. I, s. 4863). Den omstændighed, at Kommissionen i den omtvistede beslutning ikke tiltrådte de argumenter, klagerne havde fremført under sagen, kan ikke i sig selv ses som udtryk for magtfordrejning (Domstolens dom af 7.5.1991, sag C-69/89, *Nakajima mod Rådet*, Sml. I, s. 2069). Sagsøgerne har efter Kommissionens opfattelse i det foreliggende tilfælde ikke fremført noget til støtte for deres påstand om, at Kommissionen undlod at behandle sagen eller alene foretog passive undersøgelser med det formål at beskytte en prisaftale til fordel for SACEM.
- 78 Den Franske Republik har ikke taget særskilt stilling til dette anbringende.

Rettens bemærkninger

- 79 For så vidt angår anbringendet om en påstået tilsidesættelse af traktaten fra Kommissionens side bemærkes, at ifølge artikel 19, stk. 1, i protokollen vedrørende EF-statutten for Domstolen, der i medfør af artikel 46, stk. 1, i nævnte statut og artikel 44, stk. 1, i Rettens procesreglement finder tilsvarende anvendelse for Retten, skal stævningen indeholde en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. Denne angivelse skal være så klar og præcis, at sagsøgte får mulighed for at tilrettelægge sit forsvar og Retten for at træffe afgørelse i sagen, i givet fald uden andre oplysninger til støtte herfor. Stævningen skal derfor udtrykkeligt angive de grunde, søgsmålet støttes på, mens en rent generel angivelse heraf ikke opfylder kravene i statutten for Domstolen og procesreglementet (Rettens dom af 12.1.1995, sag T-102/92, Viho mod Kommissionen, Sml. II, s. 17, præmis 68).
- 80 I det foreliggende tilfælde har sagsøgerne påberåbt sig en tilsidesættelse af traktaten fra Kommissionens side uden at have givet nogen udtrykkelig henvisning til, hvilke bestemmelser der efter deres opfattelse er blevet tilsidesat. Sagsøgerne har således i stævningen generelt anført, at »den manglende begrundelse, der ofte skal dække over en tilsidesættelse af traktaten som i det foreliggende tilfælde, kan skyldes ... en utilstrækkelig behandling af en sag«, eller at »Kommissionens adfærd ud over at udgøre en tilsidesættelse af traktaten også er udtryk for magtfordrejning«.
- 81 Disse påstande findes ikke på baggrund af de af sagsøgerne anvendte formuleringer at give Retten mulighed for at afgøre med en tilstrækkelig grad af præcision, hvad sagsøgerne nærmere kritiserer Kommissionen for, og endnu mindre at identificere de bestemmelser i traktaten, som Kommissionen skal have tilsidesat. Endvidere bemærkes, at sagsøgernes argumentation ikke har givet Kommissionen mulighed for at fremkomme med særlige bemærkninger vedrørende en påstået overtrædelse af traktaten og forsvare sine interesser effektivt på dette punkt.

- 82 Under disse omstændigheder kan anbringendet om en påstået tilsidesættelse af traktaten fra Kommissionens side ikke antages til realitetsbehandling.
- 83 Hvad angår anbringendet om magtfordrejning bemærkes, at sagsøgerne til støtte for deres påstande har påberåbt sig nogle uddrag af protokollen fra en konference om ophavsret, som fandt sted i Madrid den 16. og 17. marts 1992 (jf. ovenfor, præmis 55). Der henvises til, at Retten allerede i Tremblay I-dommen fastslog, at de pågældende uddrag ikke giver de nødvendige indicier for, at der er sket magtfordrejning (jf. dommens præmis 92). Anbringendet kan herefter ikke tiltrædes.
- 84 Ud fra alle disse betragtninger bør Kommissionen i det hele frifindes.

Sagens omkostninger

- 85 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgerne har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.
- 86 Den Franske Republik, der er indtrådt i sagen, bærer dog sine egne omkostninger, jf. procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

- 1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.
- 2) Sagsøgerne betaler sagens omkostninger.
- 3) Den Franske Republik bærer sine egne omkostninger.

Bellamy

Kalogeropoulos

Cooke

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. november 1997.

H. Jung

A. Kalogeropoulos

Justitssekretær

Afdelingsformand